

सूर्योदय नगरपालिका
इलाम
आन्तरिक लेखापरीक्षण वडापत्र, २०७७
Internal Audit Charter, 2077

१. परिचय

यस वडापत्रले सूर्योदय नगरपालिकाको आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाको लेखापरीक्षण सेवा सञ्चालनका सन्दर्भमा लेखापरीक्षकको व्यवसायिक दायित्व पुरा गर्न सहयोग पुर्याउनेछ ।

यस वडापत्रले आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्यको उद्देश्य, अधिकार, जिम्मेवारीलाई परिभाषित गर्दछ । यसले संगठन भित्र आन्तरिक लेखापरीक्षणक सेवाको अवस्थालाई स्थापना गर्दछ, आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्य सँग सान्दर्भिक संगठनका अभिलेख, भौतिक सम्पत्ति, संसाधन प्रति लेखापरीक्षकको पहुँच स्थापित गर्दछ र आन्तरिक लेखापरीक्षण कृयाकलापका क्षेत्रलाई परिभाषित गर्दछ ।

यो दस्तावेज आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाबाट तयार गरिएको हो । यस दस्तावेजमा व्यवस्थापनको प्रमुख (प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत) र कार्यपालिकाबाट पुनरावलोकन गर नगरपालिकाका आवश्यकताहरूसँग सान्दर्भिक रहन्छ भन्ने कुराको सुनिश्चित गर्न आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र नगर प्रमुखबाट हस्ताक्षर गरी वडापत्रलाई आधिकारिकता दिइएको छ । वडापत्र नगरपालिकाको आवश्यकताहरूसँग सान्दर्भिक रहन्छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्न यसलाई आवधिक रूपमा समीक्षा गर्न सकिन्छ ।

आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाले नगरपालिका बाहेकका अन्य निकायमा आन्तरिक लेखापरीक्षण सेवा उपलब्ध गराउन पर्ने अवस्थामा त्यस्ता निकायको आन्तरिक लेखापरीक्षणको उद्देश्य, आधिकारिकता र उत्तरदायित्वलाई छुट्टै वडापत्र मार्फत व्यवस्थित गरिनेछ ।

२. प्रासंगिक कानूनी व्यवस्था र व्याख्या

स्थानिय तहको आन्तरिक लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित केही प्रासंगिक कानूनी व्यवस्थाहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

२.१ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) :

“स्थानीय तहले कानून बमोजिम आफ्नो आय र व्ययको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्नेछ ।“

२.२ अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ३०(२):

“..... स्थानीय तहले आय व्यय विवरणको लेखा प्रचलित कानून बमोजिम लेखापरीक्षण गरी पन्ध्र दिनभित्र तत्सम्बन्धी विवरण सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।“

२.३ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ३४:

“.... स्थानीय तहले लेखा तथा आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारीताका आधारमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्नु गराउनु पर्नेछ।“

२.४ सूर्योदय नगरपालिकाको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको ऐन, २०७४ को दफा १८

“नगर कार्यपालिका र मातहत कार्यालयहरुको आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता र प्रभावकारीताका आधारमा तोकिएको मापदण्डभित्र रही नगरपालिकाको आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा वा तोकिएको अधिकृतबाट हुनेछ ।“

२.५ सूर्योदय नगरपालिकाको सुशासन सञ्चालन तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७६ को दफा ८ अ

“सार्वजनिक परिक्षण, सामाजिक परीक्षण, आन्तरिक लेखापरीक्षण, अन्तिम लेखापरीक्षण तोकिए बमोजिम हुनेछ । .....”

२.६ महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट जारी सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०५३ को लेखापरीक्षण मान ९:

“विभाग (हाल महालेखापरीक्षकको कार्यालय) ले आन्तरिक लेखापरीक्षकको परीक्षण कार्यक्रम, कार्यपत्र सम्बन्धी फाइल तथा प्रतिवेदनको पुनरावलोकन गरी व्यवहारिक भएसम्म आन्तरिक लेखापरीक्षकको काममा निर्भर हुन सक्दछ । .....।“

३. परिभाषा एवं उद्देश्य

३.१ आन्तरिक लेखापरीक्षण को परिभाषा

आन्तरिक लेखापरीक्षण (Internal Audit) भन्नाले व्यवस्थापनलाई संस्थाको प्रभावकारी रूपमा उद्देश्य प्राप्तीको तथा जोखिम व्यवस्थापन गर्नका लागि सहयोग गर्ने कार्य जुन संस्थाको कर्मचारीहरू वा बाहिरी अनुभवी व्यक्तिबाट (outsourcing) गराईने परीक्षण कार्यलाई बुझाउँदछ । आन्तरिक लेखापरीक्षणले विशेष गरी जोखिम व्यवस्थापन, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तथा सुशासनमा केन्द्रित भइ कार्य गर्ने गर्दछ ।

आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय संस्था इन्स्टिट्यूट अफ इन्टरनल अडिटर्स (IIA) ले "Internal auditing is an independent, objective assurance and consulting activity designed to add value and improve an organization's operations. It helps an organization to accomplish its objectives by bringing a systematic, disciplined approach to evaluate and improve the effectiveness of risk management, control, and governance processes." भनि आन्तरिक लेखापरीक्षणको परिभाषा दिएको छ ।

३.२ आन्तरिक लेखापरीक्षणको उद्देश्य:

आन्तरिक लेखापरीक्षणको उद्देश्य यस प्रकार रहेको छ :

- जोखिम तथा लागत न्यूनीकरण गर्नु ।
- कमी कमजोरी, ठगीलाई कम गर्नु ।
- नगरपालिकाको कार्य योजना पालना भए नभएको जाँच गर्नु ।
- नगरपालिकाको नीति तथा कार्यविधिहरूमा सहयोग गर्नु ।
- नगरपालिकाको कार्य प्रक्रियाहरूलाई सुधार गर्नु ।
- नगरपालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई सुधार गरी मजबुत बनाउनु ।
- अन्तिम लेखापरीक्षणको लागि सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्नु ।
- सार्वजनिक लेखा प्रणालीमा सुधार गर्नु ।
- सार्वजनिक खर्चको जोखिम विश्लेषण गर्नु ।

३.३ आन्तरिक लेखापरीक्षण वडापत्रको परिभाषा

Internal Audit Charter is the formal document that writes detail about the main purpose of internal audit, right, and obligation, reporting line, authority, and code of ethics that internal auditor should have.

आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय संस्था इन्स्टिट्यूट अफ इन्टरनल अडिट (The Chartered Institute of Internal Auditors -IIA) ले परिभाषित गरे बमोजिम आन्तरिक लेखापरीक्षण वडापत्र भनेको:

"एक औपचारिक दस्तावेज हो जसले आन्तरिक लेखापरीक्षणको उद्देश्य, अधिकार, जिम्मेवारी, र संगठन भित्रको स्थितिलाई परिभाषित गर्दछ।" "A formal document that defines internal audit's purpose, authority, responsibility and position within the organization."

३.४ आन्तरिक लेखापरीक्षण वडापत्रको उद्देश्य

आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्य सम्पादन गर्नका लागि देहायका आवश्यकता पुर्ति गर्नु आन्तरिक लेखापरीक्षण वडापत्रको उद्देश्य रहेको छ

आन्तरिक लेखापरीक्षण वडापत्रले:

- संगठनबाट प्रवाह हुने सेवा, भूमिका र संगठनको जिम्मेवारीको पूरा दायरा (श्रृंखला) प्रतिबिम्बित गर्दछ,
- संगठनभित्र आन्तरिक लेखापरीक्षणको भूमिका, उद्देश्य र यसको स्थिति र यसको कामको क्षेत्र र प्रकृति स्पष्ट पार्दछ,
- आन्तरिक लेखापरीक्षणले कसरी संगठनलाई यसको उद्देश्य प्राप्त गर्न सहयोग गर्दछ भन्ने खुलासा गर्दछ,
- आन्तरिक लेखापरीक्षण गतिविधिको स्थिति स्थापित गर्दछ,
- आन्तरिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदनको प्रस्तुतीलाई व्यवस्थित गर्दछ,
- अतिरिक्त अभिलेखहरू, कार्य सम्पादन संग प्रासंगिक कर्मचारीहरू तथा भौतिक सम्पत्ति सँग आधिकारिक रूपमा आन्तरिक लेखापरीक्षकलाई पहुँच उपलब्ध गराउँदछ,
- आन्तरिक लेखापरीक्षण गतिविधिहरूको दायरा परिभाषित गर्दछ,
- आन्तरिक लेखापरीक्षणको प्रभावकारीताको मापन गर्नको लागि एक संदर्भ विन्दुको रूपमा कार्य गर्दछ,
- आन्तरिक लेखा परीक्षणले सम्पादन गर्ने कार्य प्रति संगठनको समर्थन सम्बन्धि सम्झौताको अनुबन्ध प्रदान गर्दछ।

४. जिम्मेवारी

नगरपालिकाका निर्दिष्ट उद्देश्यहरू प्राप्त गर्नका लागि नगरपालिकाले सञ्चालन गर्ने कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्न, सहज र शुलभ तवरले सेवा प्रवाह गर्न र कार्य सम्पादनसँग सम्बन्धित जोखिम व्यवस्थापनका क्षेत्रमा प्रभावकारी व्यवस्था गर्नका लागि आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तर्जुमा गरी लागु गरेको छ भन्ने कुराको सुनिश्चितता हुन जरुरी हुन्छ। स्थापित प्रणालीहरू, प्रकृयाहरू, नीतिहरू, योजनाहरू, तथ्यांक तथा संसाधन, सम्पत्तिको सदुपयोग र सुरक्षा, सुशासन र जोखिम व्यवस्थापन प्रणाली, खरिद व्यवस्थापन, परियोजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन तथा छलकपट, त्रुटी र अनियमिता सम्बन्धी उजुरीको छानविन जस्ता विषयहरू आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्यका क्षेत्र भित्र पर्दछन्। जोखिम व्यवस्थापन, आन्तरिक नियन्त्रण तथा शासकीय प्रणाली प्रभावकारी ढंगले सञ्चालन भएका छन् भन्ने कुरामा स्वतन्त्र रूपमा आश्वासन प्रदान गर्नु नै आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्य हो।

Chartered Institution of Public Finance and Accounting (CIPFA) द्वारा जारी सार्वजनिक क्षेत्र आन्तरिक लेखापरीक्षण मान (Public Sector Internal Audit Standards- PSIAS) का अनुसार त्यस्तो आश्वासनको प्रावधान आन्तरिक लेखापरीक्षणको प्राथमिक कार्य हो, जस अन्तर्गत आन्तरिक लेखापरीक्षकले शासन शासन प्रणालीको ढाँचा, जोखिम व्यवस्थापन र नियन्त्रणको वस्तुगत मूल्यांकनमा आधारित वार्षिक राय सहितको प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्ने कार्य पर्दछ। लेखापरीक्षणका सिलसिलामा गरिएको पहिचान, विश्लेषण, मूल्यांकन, पर्याप्त सूचनाहरूको अभिलेखिकरण सहित लेखापरीक्षण कार्य सम्पन्न गरी समग्र रूपमा प्रस्तुत गरिएको राय सहितको प्रतिवेदनले नै त्यस्तो मूल्यांकनलाई समर्थन गर्दछ। तसर्थ नगरपालिकाका सम्पूर्ण कार्य तथा सेवाहरू र तत् सम्बन्धी कृयाकलापहरू आन्तरिक लेखापरीक्षणको क्षेत्र भित्र समाहित हुन्छन्।

स्वतन्त्र र वस्तुनिष्ठ हुनुको अर्थ आन्तरिक लेखापरीक्षण सेवाले जोखिम व्यवस्थापन, नियन्त्रण र शासन प्रणाली प्रति व्यवस्थापनको उत्तरदायित्व माथी कमजोरीको आंकलन गर्दैन। यद्यपी आन्तरिक लेखापरीक्षण सेवाले व्यवस्थापनलाई त्यस्ता विषयमा परामर्श सेवा उपलब्ध गराएर सहयोग गर्न सक्दछ। यस्ता कार्य स्वभावतः परामर्शको रूपमा संगठनको विशेष अनुरोधमा शासन प्रणाली, जोखिम व्यवस्थापन र नियन्त्रणमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले गरिन्छन्। ती कार्यहरूले समग्र आश्वासन रायमा समेत योगदान पुर्याउँदछन्। आन्तरिक लेखापरीक्षणका सुझाव र सिफारिसहरूलाई स्वीकार गर्ने दायित्व व्यवस्थापन प्रमुख माथी रहन्छ जसले या त ती सल्लाहहरूलाई स्वीकार गरी कार्यान्वयन गर्दछ या त ती सुझावहरूलाई वेवास्था गरि त्यस्ता विषयमा निहित जोखिमहरूलाई वहन गर्दछ। आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीमा उल्लेखनीय परिवर्तनका लागि गरिएका सिफारिस सहितका सुझावहरू प्रासंगिक नीति, प्रकृया, नियन्त्रण र कृयाकलापहरू सम्बन्धमा पछिल्ला समयमा थप कारबाही एवं समीक्षाका लागि विनापूर्वाग्रह प्रस्तुत गरिन्छन्।

आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुखले समग्र रायहरूलाई समावेश गरेर सारांशको रूपमा ति रायको पुष्टि गर्ने आधार एवं सार्वजनिक क्षेत्र आन्तरिक लेखापरीक्षण मापदण्ड अनुरूप यथार्थ विवरण र गुणस्तर आश्वासन एवं सुधारका कार्यक्रम (Quality Assurance and Improvement Program) को नतिजा सहितको वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्दछ ।

आन्तरिक लेखापरीक्षण सेवाका उत्तरदायित्वहरू सार्वजनिक क्षेत्र आन्तरिक लेखापरीक्षण मानदण्ड Public Sector Internal Audit Standards मा उल्लेख गरिएको छ र तिनीहरूलाई विस्तृत रूपमा नगरपालिकाको सञ्चालन नीति तथा कार्यविधिहरूले समर्थन गर्न उपयुक्त छन् । ती मानदण्डहरू आवश्यकता अनुसार नियमित रूपमा पुनरावलोकन र अध्यावधिक गरिएका छन् र अंगिकार योग्य छन् । उल्लेखित मानदण्डहरू आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय संस्था (Institute of Internal Auditors - IIA) द्वारा जारी अन्तराष्ट्रिय व्यावसायिक अभ्यास कार्यढाँचा (International Professional Practices Framework - IPPF) का अनिवार्य तत्वहरूमा आधारित छन् र सार्वजनिक क्षेत्रमा गरिने आन्तरिक लेखापरीक्षणको व्यवसायिकता, गुणस्तरीयता, स्थिरता र प्रभावकारीता प्रति परिलक्षित छन् ।

५. स्वतन्त्रता एवं वस्तुनिष्ठता

Public Sector Internal Audit Standard (PSIAS) ले गरेको स्वतन्त्रताको परिभाषा यस प्रकार रहेको छ :

“freedom from conditions that threaten the ability of the Internal Audit Service to carry out its responsibilities in an unbiased manner.”

अर्थात्,

"त्यस्तो अवस्थाबाट स्वतन्त्रता हो जसले आन्तरिक लेखापरीक्षण सेवाको निष्पक्ष ढंगले आफ्नो जिम्मेवारी वहन गर्न सक्ने क्षमतालाई खतरामा पार्दछ ।"

आन्तरिक लेखापरीक्षकको भूमिका निर्वाह गर्न र व्यवस्थापकलाई रचनात्मक रूपमा सुझाव दिन आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाको स्थापना भएको हो ।

आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाका कार्यहरू व्यवस्थापनका अन्य कार्यहरूभन्दा स्वतन्त्र रहन्छ र शाखा छलकपट, त्रुटी वा अनियमितता र सो सम्बन्धी अनुसन्धानका कार्यको सम्बन्धमा व्यवस्थापनलाई जानकारी गराउने बाहेक शाखाका कर्मचारीसँग कार्यकारी वा सञ्चालन सम्बन्धी जिम्मेवारी रहँदैन ।

लेखापरीक्षकहरू सम्पूर्ण लेखापरीक्षण सम्बन्धी कृयाकलाप एवं अनुसन्धान कार्यमा निष्पक्ष र वस्तुगत व्यवसायिक विवेक प्रयोग गर्दछन् भन्ने अपेक्षा राखिन्छ । आन्तरिक लेखापरीक्षकका कार्यहरू र उसका प्राथमिकताहरू व्यवस्थापन र कार्यपालिकाको परामर्शमा निर्धारित गरिन्छ तर लेखापरीक्षण र जोखिम **व्यवस्थापन** सम्बन्धी कार्यमा आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा स्वतन्त्र रहन्छ । आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुख कुनै डर वा प्रभावबाट प्रभावित नभई प्रतिवेदन गर्न अधिकार सम्पन्न र स्वतन्त्र रहन्छ ।

आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुखसँग कुनै पनि समयमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, नगर प्रमुख वा लेखा समितिको संयोजक सँग भेट गर्ने अवसर रहनेछ ।

आन्तरिक लेखापरीक्षकले प्राप्त गर्ने पारिश्रमिक एवं संगठनबाट प्राप्त गर्ने सुविधाहरू र उसको कार्यसम्पादन मूल्यांकनले लेखापरीक्षणको विषयमा अनुचित तरिकाले प्रभाव पार्दैनन् भन्ने सुनिश्चितताले आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुखको स्वतन्त्रता माथी थप वल प्रदान गर्दछ ।

लेखापरीक्षकका वास्तविक वा कथित असहमतिहरू रहेको अवस्थामा लेखापरीक्षण सेवाको परिचालनको स्वतन्त्रतालाई व्यवस्थित गर्न आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुखले आफ्नो रायहरूलाई वार्षिक रूपमा र आवश्यकता अनुसार वर्षको विचमा प्रतिवेदनको माध्यमबाट प्रस्तुत गर्दछ ।

स्वतन्त्रता र वस्तुनिष्ठता को अभाव महशुस भएमा आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुख त्यस्तो कमजोरीलाई वार्षिक रुपमा उपयुक्त रुपमा प्रस्तुत गर्न र आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी कृयाकलाप सञ्चालन गर्न स्वतन्त्र रहन्छ ।

६. प्रतिवेदन र सम्बन्धहरू

आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुखले लेखापरीक्षणको कार्यसम्पादन नतीजालाई व्यवस्थापन प्रमुख (प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत) र अन्तिम लेखापरीक्षक समक्ष प्रतिवेदन गर्दछ । प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले त्यस्तो प्रतिवेदन र प्रतिवेदनमा प्रस्तुत राय/सुझाव उपर व्यवस्थापनबाट भएका कारबाहीको जानकारी नगर प्रमुख समक्ष पेश गर्नु पर्दछ ।

आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुखको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत व्यवस्थापनका सम्पूर्ण अंगहरू एवं नगर प्रमुख सम्म निर्वाध पहुँच रहनेछ । उसको लेखा समितिको संयोजक माथी नियमित पहुँच हुनेछ ।

आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुखले नगरपालिकाको सुशासन व्यवस्थापनका सम्बन्धमा आवश्यक परामर्श लिन सुशासन समितिका पदाधिकारीहरूसँग आवश्यक छलफल गर्नेछ ।

आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुखले चाहे लेखापरीक्षण सम्बन्धी जोखिम पहिचान गर्दा वा लेखापरीक्षण योजना तर्जुमा गर्दा होस् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, नगर प्रमुख एवं लेखा समितिसँग परामर्श लिनेछ । आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुख आन्तरिक लेखापरीक्षण सेवासँग सम्बन्धित उल्लेखित भूमिकाहरूमा प्राप्त परामर्श एवं निर्देशनहरूको पालना गर्दछ ।

७. सूचनामा पहुँच

नगरपालिकाको सम्पूर्ण अभिलेखहरू, भौतिक सम्पत्ति, कृयाकलाप एवं कार्यरत कर्मचारीहरू प्रति आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाको प्रतक्ष एवं असिमित पहुँचको अधिकार रहनेछ । नगरपालिकाले बाह्य संस्थासँगको साझेदारीमा गरेका कार्यमा प्रवेश गर्दा समेत उल्लेखित अधिकार साझेदारको अभिलेख, भौतिक सम्पत्ति, कृयाकलाप एवं जनशक्तिमा समेत लागु हुनेछ । आन्तरिक लेखा परीक्षण सेवासँग त्यस्ता सबै जानकारी र स्पष्टीकरणहरू प्राप्त गर्ने अधिकार छ किनकि यो आफ्नो जिम्मेवारीहरू पूरा गर्न आवश्यक ठान्छ ।

आन्तरिक लेखा परीक्षकहरूले उनीहरूले प्राप्त गरेको जानकारीको मूल्य र स्वामित्वको सम्मान गर्छन् र उनीहरूले उत्पादन गरेका रिपोर्टहरू कानुनी वा व्यावसायिक दायित्व नभएसम्म उचित अधिकार बिना जानकारी खुलाउँदैन । तिनीहरू आफ्नो कर्तव्यको क्रममा प्राप्त जानकारीको प्रयोग र संरक्षणमा विवेकशील हुन्छन् र कानूनको विपरित वा संस्थाको वैधानिक र नैतिक उद्देश्यको लागि हानिकारक हुने सूचना कुनै पनि व्यक्तिगत लाभका लागि प्रयोग गर्दैनन् ।

८. आन्तरिक लेखापरीक्षण संसाधन

आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा आफ्नो संगठन भित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण सेवा वृहत्त रुपमा प्रदान गर्न रणनीतिक निर्णय लिएको छ र गुणस्तर मापदण्ड पुरा गर्ने सेवा प्रदान गर्न प्रतिवद्ध छ । तथापी, आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाले पेशागत दक्षताका साथ लेखापरीक्षण दायित्व पुरा गर्न थप विशिष्ट ज्ञानको समेत आवश्यकता पर्न सक्दछ । त्यस्ता सबै कार्यहरू आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुखको निर्देशन र अख्तियारमा रहन्छन् । आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न कर्मचारी एवं संसाधनहरू यी जिम्मेवारीहरू पुरा गर्न र यसको उद्देश्य पुरा गर्न पर्याप्त छन् या छैनन् भन्ने कुराको मूल्यांकन आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुखले गर्ने विषय हो । आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाप्रमुखलाई कुनै पनि प्रकारले लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न जनशक्ति को स्तरले आन्तरिक लेखापरीक्षणको दायरा सिमित हुने वा आन्तरिक लेखापरीक्षण सेवाको क्षमता र यसका वैधानिक तथा सम्बन्धित थप आवश्यकता पुरा गर्न आवश्यक छ भन्ने लागेमा उसले नगरकार्यपालिका समक्ष सुझाव व्यक्त गर्नेछ ।

आन्तरिक लेखापरीक्षण सेवाको लागि सिमित संसाधन उपलब्ध भएतापनि वार्षिक लेखापरीक्षण योजना बमोजिमका कार्य सम्पादन गर्न र स्वीकार्य सापेक्ष जोखिमहरूको सम्बन्धमा आश्वासनको स्तर कायम राख्न आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रतिवद्ध रहन्छ ।

९. गुणस्तर आश्वासन र सुधार

आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुखले आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी कृयाकलापहरूको सञ्चालन गर्नुको साथसाथै आन्तरिक लेखापरीक्षण सेवाको गुणस्तर आश्वासन र सुधार सम्बन्धी कृयाकलापहरू तथा लेखापरीक्षण सेवाको अनुगमन समेत गर्दछ र समय-समयमा लेखा समितिसँग आन्तरिक लेखापरीक्षण सेवाको अनुपालनाको मूल्यांकन गर्दछ। लेखा समितिसँगको असहमतिको कुनै पनि क्षेत्र सहित गुणस्तर आश्वासन र सुधार कार्यक्रमको नतीजा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र अन्तिम लेखापरीक्षक समक्ष वार्षिक रूपमा प्रतिवेदन गर्दछ।

१०. गैरलेखापरीक्षण कार्य

आन्तरिक लेखापरीक्षण सेवा व्यवस्थापनको जोखिम र लचिलोपन प्रति केन्द्रित हुन्छ। वास्तविक, सम्भावित वा पहिचान गरिएका जोखिमहरूबाट जोगिन यी क्षेत्रहरूमा योजनावद्ध लेखापरीक्षण कृयाकलापहरू आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुखको नेतृत्वमा सञ्चालन हुन्छन्। नगर सभा, नगर सभाबाट सम्पादित कार्यहरू र लेखा समितिबाट भए गरेका कार्यहरू प्रति आन्तरिक लेखापरीक्षकका कृयाकलापहरू केन्द्रित हुँदैनन्।

११. वडापत्रमा परिमार्जन

नेपाल सरकार वा सम्बन्धित निकायबाट आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय मानदण्ड एवं अभ्यासका आधारमा नेपाल मानदण्ड तयार गरी लागु गरेमा यस दस्तावेजमा भएका व्यवस्थाहरूलाई सोही अनुरूप हुनेगरी परिमार्जन एवं अध्यावधिक गरिनेछ।

१२. वडापत्रको आधिकारिकताका लागि दस्तखत

वडापत्र नगरपालिकाको आवश्यकताहरूसँग सान्दर्भिक रहेको सुनिश्चित गरी यसलाई आधिकारिकता दिन आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र नगर प्रमुखबाट हस्ताक्षर गरिएको छ।

(प्रदिप चापागाईं)

आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा प्रमुख

(प्रकाशराज पौडेल)

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(रण बहादुर राई)

नगर प्रमुख

नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति : २०७८/०२/२०

*****